

Groenten: Gezond en leuk

Prof. dr. Jan van den Berg

Brightlands Future Farming Institute
Brightlands campus Greenport Venlo

 Maastricht University

Bereik van
500
miljoen

Consumenten per dag

Een dieet met voldoende groenten en fruit reduceert de kans op chronische ziekten. Het zorgt voor voldoende vezels, mineralen en vitamines.

Bron: Voedingscentrum NL

Minimaal aangeraden hoeveelheid

Groenten: 250 g

Fruit: 200 g

Bron: Voedingscentrum NL

Nederlanders eten gemiddeld/dag

Groenten: 153 g

Fruit: 150 g

Bron: RIVM NL

Kosten gezondheidszorg: Europese Unie 2023

Directe kosten gezondheidszorg:

10% of BBP

Ca. **1,7 biljoen Euro**

Eurostat Statistics. Healthcare expenditure statistics <https://ec.europa.eu>

Indirecte kosten gezondheidszorg:

Tot 75% van de directe kosten

Ca. **1,3 biljoen Euro**

Vandenbergh D, Albrecht J (2020). Eur J Public Health 30,833-839

Als we tussen de 1% en 5% van de kosten kunnen besparen

Dan gaat dat om:

- Ca. 30 tot 150 miljard Euro per jaar voor de EU
- Ca. 1,75 tot 8,75 miljard Euro per jaar voor Nederland

Hoe maken we groenten leuker?

- **Variatie**

- **Gemak**

- **Smaak**

Plant Envirogenetics @ Maastricht University

Studie van de interactie tussen plantengenetica en omgeving

- Variatie

Vorm, kleur en formaat

Anthocyanen in sla: Omgevings en Genetische effecten

- **Gemak**

Geen zaden

Kant-en-klaar Baby leaf sla-mix

• **Smaak**

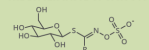
Bitter, zoet, zout, zuur, umami

Bereiding van bitter gourd
(bitter melon, sopropo)

Smaak en gewoontes worden jong geleerd

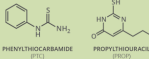
THE CHEMISTRY OF BRUSSELS SPROUTS

THE BITTER TASTE OF SPROUTS

GLUCOSINOLATES
Family of compounds in cruciferous vegetables
Glucosinolates are a class of compounds found naturally in a range of green vegetables, including brussels sprouts. They are broken down into compounds called isothiocyanates when the plant is damaged or cooked.

These isothiocyanates have similarities with the synthetic compounds PTC & PROP. PTC only tastes bitter to around 70% of people. To the other 30%, it is completely tasteless. Although it's not the only factor in dislike of brussels sprouts, ability to taste PTC & PROP and sensitivity to bitter vegetables appear to be strongly correlated, and has a heritable genetic basis.

POTENTIAL BENEFITS OF SULFORAPHANE

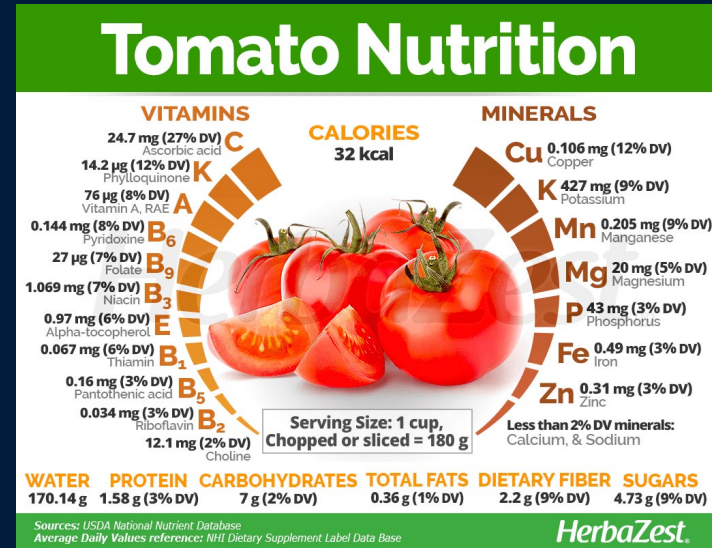

One of the isothiocyanates that glucosinolates can be broken down into is sulforaphane. This compound is partly responsible for the bitterness of overcooked brussels sprouts, but it is also being studied for its antioxidant properties. Additionally, it has been suggested that it could have a protective effect against neurodegenerative disorders, but more research is required to investigate this.

We kunnen groenten leuker maken

Kunnen we ook de nutriënten optimaliseren?

Genetics
Seeds

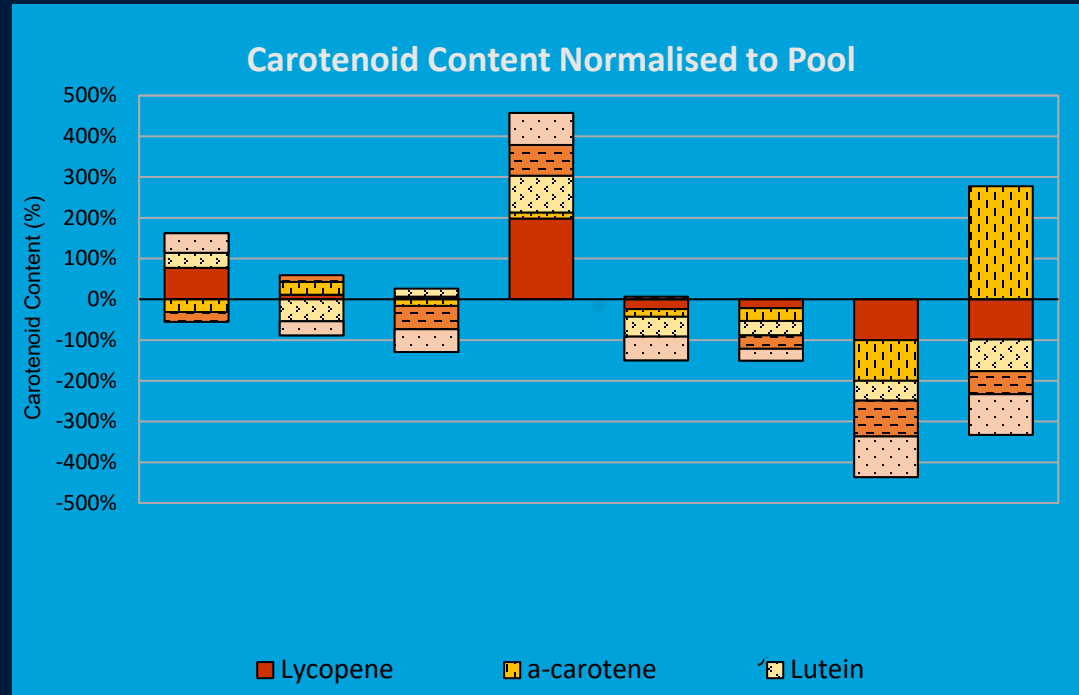
Growing
environment

Postharvest
environment

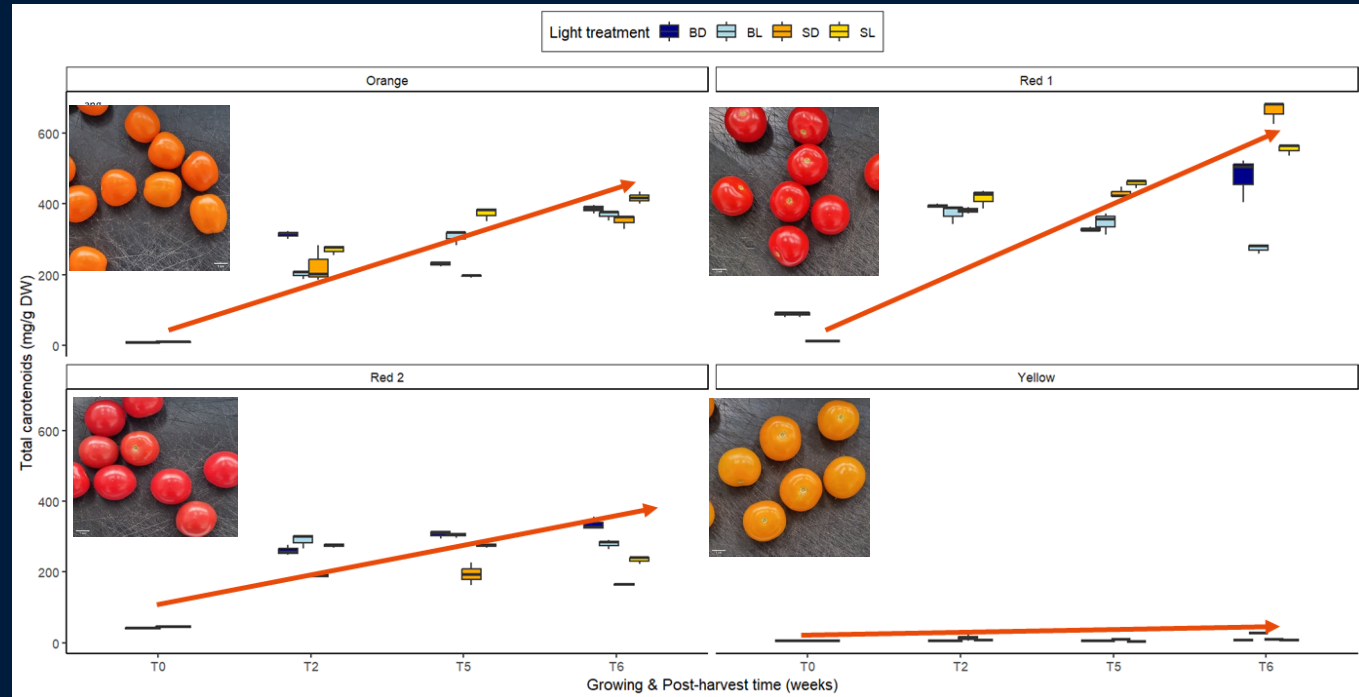
Food
Preparation
environment

Consumption:
Health

Verschillen tussen tomatenrassen m.b.t. carotenoiden

De hoeveelheid carotenoiden neemt toe tijdens bewaring

Smoothies met een hoge concentratie carotenoiden

Pascalisatie zorgt voor sterilisatie, maar houdt de carotenoiden intact

Genetics
Seeds

Growing
environment

Postharvest
environment

Food
Preparation
environment

Consumption

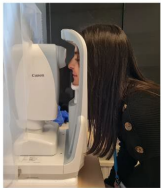

2. Effect on blood vessels

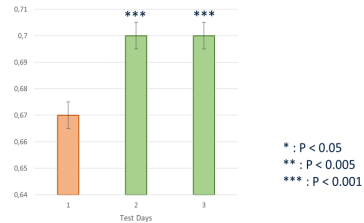
Blood vessels in the eye say a lot about the vessels throughout the body.

Predictive of blood pressure changes;
Lung function; Effects of diabetes.

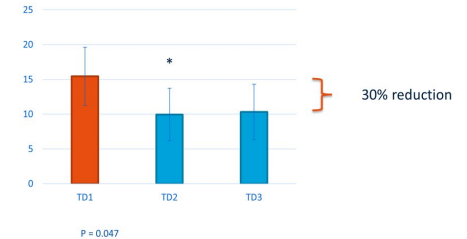
3. Effect on blood vessels

Change Ratio diameter arteries/veins (SAR)

4. Effect on DNA damage

Verandering DNA schade

Conclusies

- Meer groenten eten is goed voor jezelf en voor de maatschappij
- We kunnen groenten leuker maken door meer variatie, gemak en smaak
- Je kunt de (consumenten)eigenschappen optimaliseren door de schakels in de waardeketen op elkaar af te stemmen

Data 'science' helpt in:

- Het optimaliseren van iedere schakel in de waardeketen
- De communicatie tussen de schakels van de keten
- 'Supply chain transparency' = waar komt mijn product vandaan? En hoe is het geproduceerd?

Maar hoe communiceer je met de consument over gezondheids 'claims' van groenten?